

MUNI
LAW

Správa školství II (vysoké školství)

Tomáš Svoboda
SP III 6. 4. 2021

Obsah

- 1/ *Vysoké školství*
- 2/ *Prameny*
- 3/ *Správa vysokého školství (zaměření a organizace)*
- 4/ *Vysoké školy obecně*
- 5/ *Veřejné VŠ*
- 6/ *Soukromé a státní VŠ*
- 7/ *Studium na VŠ*
- 8/ *Vybraná judikatura*

1/ Vysoké školství

- Poskytuje tzv. **terciální vzdělávání**
  - (Ale **nikoli výlučně** – také vyšší odborné vzdělávání)
  - (Ale také **jiné úkoly...**)
- Součástí **školského práva**
  - (= zvláštní části správního práva, viz předcházející přednáška)
  - **(Stále) veřejnoprávní charakter**
  - *Veřejná subjektivní práva*
  - *Veřejnoprávní metody (formy)*
  - *(Zejména) veřejnoprávní poskytovatelé*
  - *Podstatou (stále) určitá veřejná služba*

1/ Vysoké školství

– *International Standard Classification of Education (ISCED)*

Úroveň	Označení	Odpovídající úroveň v ČR	Regulace
1	primární vzdělávání	1. stupeň ZŠ	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
2	nižší sekundární vzdělávání	2. stupeň ZŠ (některé ročníky SŠ)	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
3	vyšší sekundární vzdělávání	SŠ, konzervatoř	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
4	postsekundární terciární vzdělávání	pomaturitní studium	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
5	krátký cyklus terciárního vzdělávání	vyšší odborné vzdělání na konzervatoři	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
6	bakalářská nebo jí odpovídající úroveň	bakalářské studium (VŠ), VOŠ	z. č. 111/1998 Sb. a navazující (VOŠ - z. č. 561/2004 Sb.)
7	magisterská nebo jí odpovídající úroveň	magisterské studium (VŠ)	z. č. 111/1998 Sb. a navazující
8	doktorská nebo jí odpovídající úroveň	doktorské studium (VŠ)	z. č. 111/1998 Sb. a navazující

– Dále viz https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011

2/ Prameny

- Mezinárodní právo a ústavní pořádek
  - Viz předcházející přednáška
  - V rámci vysokého školství zejm. **čl. 15 a 33 LZPS**
- Zákonná úprava
  - **Zákon o vysokých školách a další...**
- Podzákonné předpisy
  - *Prováděcí předpisy*
  - *Vnitřní předpisy VŠ*

2/ Prameny

– Čl. 33 LZPS:

- (1) **Každý má právo na vzdělání.** Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.
- (2) **Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.**
- (3) **Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.**
- (4) **Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.**
- Pozn.: jedná se o jedno z tzv. **sociálních práv** (srov. čl. 41 odst. 1 LZPS)

– Judikatura k bezplatnosti vzdělání:

- **Právo na vzdělání na vysoké škole nelze chápat jako základní právo v tom smyslu, že by každý byl oprávněn studovat na vysoké škole, jakou si sám zvolí, a že by stát byl povinen zaručit komukoliv takové vzdělání, jaké si přeje. (Pl. ÚS 32/95)**
- **Bezplatnost vzdělání znamená, že stát nese náklady na zřizování škol a školských zařízení, na jejich provoz a údržbu, především však nevyžaduje tzv. školné, tedy poskytování vzdělání na základním a středním stupni za úplatu. Bezplatnost vzdělání nemůže spočívat v tom, že stát ponese veškeré náklady v souvislosti s realizací práva na vzdělání. (Pl. ÚS 25/94)**

2/ Prameny

- Zákonná úprava:
  - Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
  - Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)
  - Ale také řada zákonu zřizujících veřejné/státní VŠ, např.:
    - Zákon č. 314/1991 Sb., o zřízení Slezské univerzity, Jihočeské univerzity, Západočeské univerzity, Univerzity Jana Evangelisty Purkyně a Ostravské univerzity
    - Zákon č. 48/1990 Sb., o změně názvu University Jana Evangelisty Purkyně v Brně
    - Zákon ze dne 28. ledna 1919, čís. 50 Sb. z. a nař., kterým se zřizuje druhá česká universita (nebo také ZDE)

2/ Prameny

- Podzákonné předpisy – prováděcí (např.):
  - Nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství (viz část 22.)
  - *Nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství*
  - *Vyhláška č. 277/2016 Sb., o předávání statistických údajů vysokými školami*
  - *Vyhláška č. 278/2016 Sb., o předávání údajů do registru řízení o žádostech o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace*
- Vnitřní předpisy (viz dále)

3/ Správa vysokého školství

- Samospráva
  - Veřejné VŠ jako tzv. **zájmová samospráva** (k obsahu viz dále)
- Státní správa
  - Vymezený způsob **zasahování státu** do činnosti VŠ
  - Ústředním orgánem = **MŠMT**
  - Dále také *Národní akreditační úřad pro vysoké školství (NAÚ)*
- Základ úpravy = **zákon o vysokých školách (ZoVŠ)**

3/ Správa vysokého školství

- Systematika ZoVŠ (1/2):
  - ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ (§ 1 - § 4)
  - ČÁST DRUHÁ - **VEŘEJNÁ VYSOKÁ ŠKOLA** A JEJÍ SOUČÁSTI (§ 5 - § 38)
  - ČÁST TŘETÍ - SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA (§ 39 - § 43)
  - ČÁST ČTVRTÁ - **STUDIJNÍ PROGRAM** A OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ (§ 44 - § 47g)
  - ČÁST PÁTÁ - **STUDIUM** NA VYSOKÉ ŠKOLE (§ 48 - § 60a)
  - ČÁST ŠESTÁ - **STUDENTI** (§ 61 - § 69a)
  - ČÁST SEDMÁ - **AKADEMIČTÍ PRACOVNÍCI** (§ 70 - § 77)
  - ČÁST OSMÁ - HODNOCENÍ VYSOKÉ ŠKOLY (§ 77a - § 77c)
  - ČÁST DEVÁTÁ - **AKREDITACE** (§ 78 - § 86a)
  - ČÁST DESÁTÁ - STÁTNÍ SPRÁVA (§ 87 - § 90b)
  - ČÁST JEDENÁCTÁ - STIPENDIA (§ 91)

3/ Správa vysokého školství

– Systematika ZoVŠ (2/2):

- ČÁST DVANÁCTÁ - REPREZENTACE VYSOKÝCH ŠKOL (§ 92)
- ČÁST TŘINÁCTÁ - FAKULTNÍ NEMOCNICE (§ 93)
- ČÁST ČTRNÁCTÁ - POSKYTOVATELÉ ZAHRANIČNÍHO VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY (§ 93a - § 93l)
- ČÁST PATNÁCTÁ - **PŘESTUPKY** (§ 93m - § 93o)
- ČÁST ŠESTNÁCTÁ (§ 94 - § 95)
- ČÁST SEDMNÁCTÁ - **ZVLÁŠTNÍ OPRAVNĚNÍ VYSOKÉ ŠKOLY PŘI MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍCH** (§ 95a - § 95d)
- ČÁST OSMNÁCTÁ - ZMĚNA A DOPLNĚNÍ ZÁKONA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 586/1992 SB. O DANÍCH Z PŘÍJMŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ (§ 96)
- ČÁST DEVATENÁCTÁ - SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ (§ 98 - § 109)

3/ Správa vysokého školství

- Působnost MŠMT zejm. (§ 87/1 ZoVŠ):
  - *Vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu o stavu vysokého školství a strategický záměr*
  - *Projednává a vyhodnocuje strategické záměry veřejných VŠ a strategické záměry soukromých VŠ a každoroční plány jejich realizace*
  - *Rozděluje finanční prostředky ze státního rozpočtu z kapitoly školství vysokým školám a kontroluje jejich využití + kontroluje hospodaření veřejné vysoké školy*
  - *Vede registry (zejm. veřejně přístupný registr VŠ a uskutečňovaných studijních programů)*
  - *Uznává zahraniční vysokoškolské vzdělání a kvalifikaci*
  - *Plní úkoly nadřízeného správního orgánu vysokých škol ve správním řízení vedeném v rámci výkonu státní správy*
- Dále zajišťuje také některé **dozorové činnosti** (§ 36 – 38 a 43 ZoVŠ)
  - *dozor nad normotvorbou (registrace vnitřních předpisů)*
  - *dozor na výkonem působnosti (opatření v některých případech – omezení či odejmutí výkonu působnosti)*
  - *dozor nad soukromými VŠ (státní souhlas)*
  - *dozor nad akreditací - NAÚ*

4/ Vysoké školy obecně

– Zákonné vymezení (§ 1 ZoVŠ)

- Vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy jsou **vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti** a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti tím, že:

*a) **uchovávají a rozhojňují dosažené poznání** a podle svého typu a zaměření **pěstují činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost,***

*b) umožňují v souladu s demokratickými principy **přístup k vysokoškolskému vzdělání,** získání odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti,*

*c) **poskytují další formy vzdělávání** a umožňují získávat, rozšiřovat, prohlubovat nebo obnovovat znalosti z různých oblastí poznání a kultury a podílejí se tak na celoživotním vzdělávání,*

*d) **hrají aktivní roli ve veřejné diskusi** o společenských a etických otázkách, při pěstování kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění, při utváření občanské společnosti a přípravě mladých lidí pro život v ní,*

*e) **přispívají k rozvoji na národní a regionální úrovni** a spolupracují s různými stupni státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou,*

*f) **rozvíjejí mezinárodní a zvláště evropskou spolupráci** jako podstatný rozměr svých činností, podporují společné projekty s obdobnými institucemi v zahraničí, vzájemné uznávání studia a diplomů, výměnu akademických pracovníků a studentů.*

4/ Vysoké školy obecně

- Další charakteristika VŠ (§ 2 ZoVŠ)
  - Uskutečňuje akreditované **studijní programy** (a programy CŽV)
  - VŠ je **právníckou osobou**
- S postavením VŠ spojena některá **akademická práva a svobody** (viz dále)
- Na VŠ je **nepřípustné zakládat a organizovat politickou činnost**
- Na činnosti VŠ (vzdělávací, vědecké a další) se mohou podílet i jiné PO
- Ovšem současně některé **výlučné výsady**, resp. práva VŠ
  - *přiznávat akademický titul*
  - *konat habilitační řízení*
  - *konat řízení ke jmenování profesorem*
  - *používat akademické insignie a konat akademické obřady*

4/ Vysoké školy obecně

- Akademické svobody a práva (§ 4 ZoVŠ):
  - *a) svoboda vědy, výzkumu a umělecké tvorby a zveřejňování jejich výsledků,*
  - *b) svoboda výuky spočívající především v její otevřenosti různým vědeckým názorům, vědeckým a výzkumným metodám a uměleckým směrům,*
  - *c) právo učit se zahrnující svobodnou volbu zaměření studia v rámci studijních programů a svobodu vyjadřovat vlastní názory ve výuce,*
  - *d) právo členů akademické obce volit zastupitelské akademické orgány,*
  - *e) právo používat akademické insignie a konat akademické obřady.*

4/ Vysoké školy obecně

- Základní dělení (§ 2 odst. 7 a 3 ZoVŠ):
  - *Veřejné*
  - *Soukromé*
  - *Státní*

  - *Univerzitní*
  - *Neuniverzitní*

- Akademická obec VŠ (§ 3 ZoVŠ)
  - *Akademičtí pracovníci*
  - *Studenti VŠ*

5/ Veřejná VŠ

– Obecná charakteristika

- Zřízena (zrušena, sloučena) **výhradně zákonem** (§ 5 ZoVŠ)
- *Seznam v příloze č. 1 ZoVŠ (aktuálně zde 26 veřejných VŠ, viz dále)*
- ZoVŠ upravuje **samosprávnou působnost** veřejné VŠ
- Ale také **vlastní majetek**
- Zvláštní **orgány** a **součásti**
- A také **různé povinnosti** (např. strategické dokumenty či vnitřní hodnocení)

5/ Veřejná VŠ

Aktuálně v příloze č. 1 ZoVŠ:	
Univerzita Karlova	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
Univerzita Palackého v Olomouci	Česká zemědělská univerzita v Praze
České vysoké učení technické v Praze	Technická univerzita v Liberci
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	Vysoká škola ekonomická v Praze
Akademie výtvarných umění v Praze	Univerzita Hradec Králové
Vysoké učení technické v Brně	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	Ostravská univerzita
Masarykova univerzita	Slezská univerzita v Opavě
Mendelova univerzita v Brně	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
Akademie múzických umění v Praze	Západočeská univerzita v Plzni
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Janáčkova akademie múzických umění v Brně	Vysoká škola polytechnická Jihlava
Univerzita Pardubice	Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích

5/ Veřejná VŠ

- Samosprávná působnost např. (§ 6 odst. 1 ZoVŠ):
  - **Vnitřní organizace**
  - *Tvorba a uskutečňování studijních programů*
  - **Organizace studia**
  - *Rozhodování o právech a povinnostech studentů*
  - **Zaměření a organizace** vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti
  - **Habilitační řízení** a řízení ke jmenování profesorem
  - **Ustavování samosprávných akademických orgánů** vysoké školy, pokud tento zákon nestanoví jinak
  - **Hospodaření** vysoké školy a nakládání s majetkem v souladu se zvláštními předpisy
  - **Stanovení výše poplatků** spojených se studiem
  - V cit. ustanovení **pouze demonstrativní výčet**

5/ Veřejná VŠ

- Vnitřní předpisy (§ 17 ZoVŠ)
  - Samosprávný charakter veřejné VŠ patrný také z pravomoci vydávat „**vnitřní**“ **předpisy**
  - Nejvýznamnější je **statut**, který upravuje **základní záležitosti veřejné VŠ**
  - *(Název, sídlo, typ, organizační strukturu, podmínky pro přijetí ke studiu, poplatky, obřady a insignie, hospodaření s majetkem,...)*
  - Dalšími vnitřními předpisy jsou zejm.
    - *volební a jednací řád akademického senátu veřejné VŠ*
    - *vnitřní mzdový předpis*
    - *jednací řád vědecké rady veřejné VŠ*
    - *řád výběrového řízení pro obsazování míst akademických pracovníků*
    - *studijní a zkušební řád*
    - *stipendijní řád*
    - *disciplinární řád pro studenty*

5/ Veřejná VŠ

- Vnitřní předpisy dále (§ 17 ZoVŠ)
  - Musí být **v souladu**
    - *se zákony a jinými právními předpisy*
    - *vnitřní předpisy součástí s vnitřními předpisy veřejné VŠ*
  - Platnost až **s registrací** MŠMT
  - Poněkud nepřesné označení „vnitřní“ - **nezaměňovat se „směrnicemi“** apod.
(Ty sice také interní povahy, ale nikoli ve smyslu § 17, resp. § 33 ZoVŠ)
  - Pro ilustraci:
    - [Statut MU](#)
    - [Statut PrF MU](#)
    - [Volební řád Akademického senátu PrF MU](#)
    - [Jednací řád Akademického senátu PrF MU](#)
    - [Disciplinární řád PrF MU](#)

5/ Veřejná VŠ

– Orgány

- ZoVŠ rozlišuje mezi...
- Samosprávnými akademickými orgány:
  - *Akademický senát* (§ 8-9)
  - *Rektor* (§ 10)
  - *Vědecká rada nebo umělecká rada nebo na neuniverzitní vysoké škole akademická rada* (§ 11-12)
  - *Rada pro vnitřní hodnocení – fakultativně* (§ 12a)
  - *Disciplinární komise* (§ 13)
- A tzv. dalšími orgány:
  - *Správní rada* (§ 14-15)
  - *Kvestor* (§ 16)

5/ Veřejná VŠ

- Akademický senát (charakteristika, § 8 ZoVŠ)
  - **Samosprávným zastupitelským akademickým orgánem veřejné VŠ**
  - Nejméně jedenáct členů (z toho **nejméně 1/3 a nejvýše 1/2 tvoří studenti**)
  - Aktivní i pasivní **volební právo členové ak. obce** (přímé volby s tajným hlasováním)
  - Podrobnosti **vnitřním předpisem**
- **Neslučitelnost funkcí** (s funkcí rektora, prorektora, kvestora, děkana, proděkana, tajemníka fakulty a ředitele vysokoškolského ústavu)
- Funkční období **nejvýše 3 roky**
- Zasedání jsou **veřejně přístupná**

5/ Veřejná VŠ

- Akademický senát (činnost zejména, § 9 ZoVŠ)
  - a) rozhoduje na návrh rektora o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení součástí vysoké školy,...
  - b) **schvaluje**
    - 1. *jednací řád akademického senátu veřejné vysoké školy na návrh člena akademického senátu veřejné vysoké školy; akademický senát veřejné vysoké školy si k tomuto návrhu vyžádá stanovisko rektora,*
    - 2. **vnitřní předpis fakulty** na návrh akademického senátu fakulty; akademický senát veřejné vysoké školy si k tomuto návrhu vyžádá stanovisko rektora,
    - 3. **ostatní vnitřní předpisy** veřejné vysoké školy a jejích součástí na návrh rektora,
  - c) **schvaluje rozpočet a střednědobý výhled vysoké školy předložený rektorem a kontroluje využívání finančních prostředků vysoké školy,**
  - h) usnází se o návrhu na **jmenování rektora**, popřípadě navrhuje jeho odvolání z funkce.

5/ Veřejná VŠ

– Rektor (§ 10 ZoVŠ)

– **V čele** veřejné VŠ

□ **Jedná a rozhoduje** ve věcech školy, **pokud zákon nestanoví jinak**

□ *V případech, kdy zvláštní předpis předpokládá působnost statutárního orgánu, plní ji rektor*

– Jmenuje a odvolává **prezident republiky** (na návrh akademického senátu veřejné VŠ)

– Funkční období **čtyřleté** (nejvýše 2x po sobě)

– **Prorektoři** - zastupují rektora v jím určeném rozsahu, jím také jmenování a odvolávání

5/ Veřejná VŠ

– Součásti (§ 22 ZoVŠ):

– Veřejné VŠ se mohou členit na **součásti**

- **fakulty**,
- **vysokoškolské ústavy**,
- **jiná pracoviště pro vzdělávací a tvůrčí činnost nebo pro poskytování informačních služeb nebo převod technologií**,
- **úcelová zařízení pro kulturní a sportovní činnost, pro ubytování a stravování zejména členů akademické obce nebo k zajišťování provozu školy.**

– Pro ilustraci v rámci MU:

- **fakulty – nyní 10**
- **ústavy – ÚVT, CEITEC**
- **jiná pracoviště – např. Teiresiás, Univerzitní centrum Telč**
- **úcelová zařízení – např. SKM, Nakladatelství MU**

5/ Veřejná VŠ

- Fakulta (§ 23-33 ZoVŠ)
  - Uskutečňuje **nejméně jeden** akreditovaný studijní program a vykonává vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost
  - O zřízení (zrušení...) fakulty rozhoduje akademický senát VŠ na návrh rektora
  - **Není** právním subjektem
  - Přesto určitá (vlastní) **samosprávná působnost**:
    - *právo rozhodovat nebo jednat jménem VŠ ve věcech týkajících se fakulty (§ 24, případně pokud svěří statut VŠ)*
    - *vnitřní předpisy fakulty (§ 33), zejména statut fakulty*
    - *samosprávné orgány*
  - Fakultní pracoviště

5/ Veřejná VŠ

– Vnitřní předpisy fakulty (§ 33 ZoVŠ)

– Vnitřními předpisy fakulty jsou:

- **statut fakulty**
- *volební řád akademického senátu fakulty*
- *jednací řád akademického senátu fakulty*
- *jednací řád vědecké rady fakulty*
- *disciplinární řád fakulty pro studenty*
- **další předpisy, pokud tak stanoví statut fakulty**

– Významný rozdíl: Akademický senát fakulty **schvaluje pouze návrh** vnitřního předpisu

5/ Veřejná VŠ

- Orgány fakulty (§ 22-32 ZoVŠ)
  - Samosprávnými akademickými orgány fakulty jsou:
    - *akademický senát*
    - *děkan*
    - *vědecká rada nebo umělecká rada*
    - *disciplinární komise*
  - Dalším orgánem fakulty je
    - *tajemník*
  - Obdobně *akademická obec fakulty*

5/ Veřejná VŠ

– Ekonomický základ (§ 22-32 ZoVŠ)

- Se **samosprávným** charakterem veřejné VŠ souvisí také **ekonomická autonomie**
- Veřejná VŠ má **vlastní majetek** (§ 19), na hospodaření s tímto majetkem se současně vztahují **určitá omezení** (§ 20)
- Hospodaří podle **rozpočtu** (§ 18)
- Příjmy rozpočtu tvoří zejména:
  - **příspěvek ze státního rozpočtu** na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost (**nárokově**)
  - **podpora výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků**
  - **poplatky spojené se studiem**
  - **dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů obcí a krajů**
  - **výnosy z majetku, doplňkové činnosti, dary či dědictví**

6/ Soukromá a státní VŠ

– Soukromá VŠ

- Právnícká osoba (s návazností na EU) je oprávněna působit jako soukromá vysoká škola, pokud jí MŠMT udělilo **státní souhlas** (§ 39 ZoVŠ)
- Ten podmíněn splněním **určitých podmínek**, zejména:
  - *souhlasné stanovisko NAÚ*
  - *dostatečné zabezpečení*
  - *vnitřní předpisy v souladu (s ZoVŠ nebo jinými právními předpisy)*
- Organizace a činnost (také) upravena **vnitřními předpisy**
- *(Zejména stanoví, které orgány vykonávají působnost podle ZoVŠ)*
- Povinna zajistit finanční prostředky pro vzdělávací a tvůrčí činnost
  - *poplatky spojené se studiem ve svém vnitřním předpisu*
  - *možné i určité financování ze státního rozpočtu (§ 40 odst. 2-4)*
- Působnost MŠMT směrem ke soukromým VŠ, **zejména dozor** (§ 43)

6/ Soukromá a státní VŠ

– Státní VŠ

- Státní vysoké školy = **vojenské a policejní VŠ** (§ 94-95 ZoVŠ)
- Seznam v příloze č. 2 ZoVŠ, zde nyní pouze:
  - **Univerzita obrany v Brně** (jako vojenská VŠ)
  - **Policejní akademie České republiky v Praze** (jako policejní VŠ)
- Orgány jako veřejné VŠ, ovšem **silnější vazba na stát**
- *(Nejsou právníckými osobami a nemají tak ani ekonomickou autonomii)*
- Státní správu vůči nim ve valné většině vykonává **MO, resp. MV**
- Financování **ze státního rozpočtu** z kapitoly MO, resp. MV

7/ Studium na VŠ

- Vysokoškolské vzdělání
  - Získává se **studiem** v rámci akreditovaného **studijního programu** podle studijního plánu stanovenou formou studia (§ 44 ZoVŠ)
  - **Student** = osoba zapsaná ke studiu ve studijním programu (§ 61 an.)
  - **Akademický pracovník** – obecně pedagogická i tvůrčí činnost (§ 70 an.)
- Studijní programy:
  - **Bakalářský** (§ 45)
  - **Magisterský** (§ 46)
  - **Doktorský** (§ 47, 47a)
  - Podléhají **akreditaci** (viz dále)

7/ Studium na VŠ

– Studium na VŠ

- Začíná zápisem
- Končí úspěšně (§ 55 ZoVŠ)
- Anebo neúspěšně (§ 56)
  - ❑ **zanecháním studia**
  - ❑ **nesplní-li student požadavky** vyplývající ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu
  - ❑ **vyločením** (za disciplinární přestupek nebo za podvodné jednání při přijímacím řízení)
  - ❑ různé **nedostatky akreditace**
  - ❑ „novinka“ = **vyslovením neplatnosti** vykonání státní zkoušky nebo její součásti

– Povinnosti studentů (§ 63, zejména):

- ❑ **studijní povinnosti** ze studijního programu a studijního a zkušebního řádu
- ❑ **dodržovat vnitřní předpisy** vysoké školy a jejích součástí
- ❑ **hradit poplatky** spojené se studiem

7/ Studium na VŠ

– Práva studentů (§ 62 odst. 1 ZoVŠ)

- *a) studovat v rámci jednoho nebo více studijních programů,*
- *b) výběru studijních předmětů a vytvoření studijního plánu podle pravidel studijního programu,*
- *c) výběru učitele určitého studijního předmětu vyučovaného více učiteli,*
- *d) konat zkoušky za podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem,*
- *e) zapsat se do další části studijního programu, pokud splnil povinnosti stanovené studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem,*
- *f) navrhopvat téma své bakalářské, diplomové, rigorózní nebo disertační práce,*
- *g) používat zařízení a informační technologie potřebné pro studium ve studijním programu v souladu s pravidly určenými vysokou školou,*
- *h) volit a být volen do akademického senátu, pokud byl akademický senát zřízen,*
- *i) na stipendium z prostředků vysoké školy, splní-li podmínky pro jeho přiznání stanovené ve stipendijním řádu.*

7/ Studium na VŠ

– Poplatky spojené se studiem

– Na veřejných VŠ (§ 58 ZoVŠ):

- *za přijímací řízení*
- *za delší studium*
- *za další studium*
- *za cizojazyčné studium*

– Na soukromých VŠ (§ 59)

vnitřním předpisem, bez zákonných omezení = je možné školné

7/ Studium na VŠ

– Rozhodování o P/P studentů (§ 68 odst. 1 ZoVŠ)

- a) *povolení mimořádného opravného termínu zkoušky, pokud takovou možnost připouští studijní a zkušební řád,*
  - b) *povolení opakovat část studia...,*
  - c) *přerušování studia,*
  - d) *uznání zkoušek nebo splnění jiných studijních povinností a předepsání rozdílových zkoušek,...*
  - e) *přiznání stipendia,*
  - f) *vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 a 4,*
  - g) *nesplnění požadavků podle § 56 odst. 1 písm. b),*
  - h) *disciplinárního přestupku,*
  - i) *vyločení ze studia podle § 67.*
-
- Obsahuje zvláštní procesní úpravu (§ 68 – 69a)
  - Jinak ale subsidiarita SŘ (ta však ne vždy – *habilitace a jmenování profesorem*)
  - Na to navazuje možnost ochrany ve **správním soudnictví**

7/ Studium na VŠ

- Akreditace studijního programu
  - = **oprávnění VŠ** uskutečňovat za podmínek stanovených ZoVŠ **studijní programy**
  - *Dříve: Akreditační komise stanoviska pro MŠMT, které rozhodovalo*
  - Nyní (od 1. 9. 2016) dvě možnosti:
    - **Institucionální akreditace** = sama VŠ, pokud splňuje standardy pro oblast vzdělávání (§ 78a ZoVŠ) a má funkční systém zajišťování kvality vzdělávání
    - **Akreditace studijního programu**
  - V obou případech uděluje **NAÚ** (na žádost)
  - Ten také **nápravná opatření** při nedostacích

7/ Studium na VŠ

– Nostrifikace

- = uznávání vzdělání
- § 89 a násl. ZoVŠ

– Uznávání kvalifikace

- Pro výkon tzv. **regulovaných povolání**
- Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (*zákon o uznávání odborné kvalifikace*)

8/ Vybraná judikatura

– Přezkum státní zkoušky

- *Klasifikace státní zkoušky je výsledkem hodnocení vědomostí studenta, které náleží pouze zkušební komisi a nepodléhá soudnímu přezkumu; **soudní přezkum spočívá v přezkumu dodržení podmínek stanovených pro konání státní zkoušky právními či studijními předpisy, nikoli v přezkumu vědomostí uplatněných studentem při samotném výkonu zkoušky a tomu odpovídajícího ohodnocení ze strany zkoušejících. (9 As 1/2009-141)***
- Nikoli věcný přezkum, avšak později...

8/ Vybraná judikatura

– Přezkum nepřijetí ke studiu

- *I. Při přezkoumání rozhodnutí ve věci přijetí ke studiu na vysoké škole (§ 50 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách) není přípustné zrušení rozhodnutí rektorem a vrácení věci k novému projednání. Zákodárce v uvedeném ustanovení naopak jednoznačně vyjádřil svoji vůli, aby výsledkem řízení o opravném prostředku bylo (v případě, že je rozhodováno meritorně) potvrzení prvoinstančního rozhodnutí, nebo jeho změna.*
- *II. Při přezkoumání rozhodnutí podle § 50 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, musí být v případech, kdy je to namítáno nebo kdy pochybnost o tom v řízení jinak vyjde najevo, provedeno i věcné posouzení, zda uchazeč správně odpověděl na otázky či zkušební úlohy při přijímací zkoušce, včetně případného posouzení, zda zadané otázky či úlohy byly podle současného stavu vědeckého poznání formulovány správně a zda byly logicky a jazykově formulovány dostatečně jednoznačně.*
- *III. Je-li přijímací řízení založeno na hodnocení či testování prováděném externím subjektem, a nikoli vysokou školou, vztahuje se přezkum rektorem (a následně případně i soudní kontrola) i na zkušební otázky a úkoly zadávané v takových externích testovacích řízeních.*
- *IV. Zjistí-li rektor, že otázka či úkol nebyly formulovány z vědeckých hledisek správně či nebyly dostatečně jednoznačné, nemůže jít toto pochybení k tíži uchazeče.*
- *V. Pouze je-li součástí přijímacího řízení zkoumání vlastností a schopností exaktně neměřitelných či závislých na vkusu nebo jiných subjektivních úsudcích (např. uměleckého talentu), přezkumná činnost rektora se omezí na kontrolu nestrannosti, objektivity a odbornosti správní úvahy osoby či osob posuzujících uchazeče a toho, zda nevybočily z mezí správního uvážení či je nezneužily. (7 As 79/2011-120)*

8/ Vybraná judikatura

- Vymezení disciplinárních přestupků
  - *I. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, neobsahuje vlastní úpravu skutkových podstat disciplinárních přestupků a ponechává vysokým školám relativně široký prostor pro úvahu, která jednání budou za disciplinární přestupek považovat. I proto je třeba klást důraz na formulaci skutkové podstaty disciplinárního přestupku, protože ta je podstatná pro určení skutečností, které je třeba v řízení prokázat.*
  - *II. Úvaha o naplnění materiálního znaku disciplinárního přestupku má místo teprve tehdy, pokud je v řízení prokázáno, že byly naplněny jeho formální znaky. (8 As 41/2010-110)*

8/ Vybraná judikatura

– Právní povaha a zrušení diplomu

- *I. Primárním účinkem vydání vysokoškolského diplomu je osvědčení skutečnosti, že adresát úspěšně absolvoval příslušný studijní program. V tomto ohledu nejde o založení nebo konstatování existence práv, resp. povinností adresáta, a proto se nemůže jednat o správní rozhodnutí v materiálním smyslu.*
- *II. Vysokoškolský diplom je, stejně jako vysvědčení o státní závěrečné zkoušce a dodatek k diplomu, osvědčením ve smyslu části čtvrté správního řádu a rektor veřejné vysoké školy je oprávněn jej zrušit podle § 156 odst. 2 téhož zákona, jestliže byl vydán v rozporu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, či jiným právním předpisem. V každém individuálním případě je však třeba vážit souladnost takového postupu s imperativem přiměřenosti, stejně jako ochrany práv absolventa, jichž bylo nabyto v dobré víře.*
- (Pozor - po novelizaci z. č. 137/2016 Sb. přinejmenším z části neaktuální) *III. Ačkoli absentuje zákonná úprava pro zpětné přezkoumání naplnění podmínek úspěšného absolvování vysokoškolského studia, lze i přesto v některých případech dospět k závěru, že vysokoškolský diplom byl vydán v rozporu s právními předpisy. Z povahy věci půjde zejména o situace, kdy nesplnění podmínek úspěšného absolvování studia vyplývá přímo ze studijních záznamů příslušné veřejné vysoké školy (např. kvalifikovaně evidovaný údaj o nesplnění, resp. absence údaje o splnění, konkrétní studijní povinnosti podmiňující úspěšné absolvování studia).*
- *IV. Byla-li diplomová práce obhájena a nelze-li v důsledku absence zákonné úpravy výsledek obhajoby revidovat, nepředstavuje samotné následné zjištění rektora veřejné vysoké školy stran nedostatku původnosti již obhájené práce takovou skutečností, která by mohla opodstatnit závěr o rozpornosti vydání souvisejícího vysokoškolského diplomu s právními předpisy. (2 As 170/2015-58)*

Správa školství II (vysoké školství)

– Děkuji za pozornost!